

MALİYE TEMERRÜDE DÜŞTÜ !

Tabii ki bu bildiğimiz anlamda borçlunun vadesi gelmiş borcunu ödeyememesi durumu değil. Maliye genelde alacaklıdır ve fakat alacaklı olduğu resen, ikmalen veya idarece yapılan tarhiyatlarda, mükellef vergi/ceza ihbarnamesine göre ödeme yapmak istemesine rağmen Maliye ödemeyi kabul edemiyor, yani alacaklı temerrüde düşmüş durumda. 02.08.2024 tarihinden sonra cezalı resen, ikmalen veya idarece tarhiyata dayalı olarak vergi/ceza ihbarnamesi tebliğ edilen mükelleflerin durumu tam da bu !

7524 Sayılı Kanun'un 14. ve 16. maddeleri uyarınca 02/08/2024 tarihinden sonra tebliğ edilen vergi/ceza ihbarnameleri bakımından vergi asılları uzlaşma kapsamı dışında bırakıldı. Sadece vergi ziyayı cezası ile belirli bir tutarı aşan usulsüzlük ve özel usulsüzlük cezaları uzlaşma kapsamında kaldı.

Bu nedenle, yapışık ikizler olan vergi aslı ile vergi aslına bağlı olarak kesilen vergi ziyayı cezası uzlaşma, dava açma, ödeme bakımından birbirinden ayrıldı. Yapışık ikizleri ayırmak o kadar kolay olmadığından bu durumun yan etkilerinin olabileceği hesaba katılmalıydı. Cezalar vergi aslından ayrı işleme tabi tutulacaksa ihbarnamelerinin de ayrılması, ayrı ihbarnameler ile tebliğ edilmesi, ihbarnamedeki yasal hakların ayrı ayrı yazılması, tahakkukların ayrı ayrı verilebilmesi vb. gerekli. Vergi/ceza ihbarnamesi sistemi (gerek fiziki, gerek elektronik altyapı olarak) buna göre düzenlemek gerekli.

Cezalar için uzlaşma talep edildiğinde, vergi aslı için iki seçenek kalıyor. Dava açma veya ödeme. Cezalar için uzlaşma niyeti varsa sorun yok, vergi asıllarını derhal ödemek gecikme faizi (aylık %4,5) yükünü azaltmak açısından mantıklı. Fakat tek bir vergi/ceza ihbarnamesi tebliğ edildiği için (alışılmış rutin gereği ikizler hala yapışık bilindiği için) Vergi Daireleri nasıl işlem yapacağını bilemiyor, ödemeye gelen

mükelleflere mecburen tahakkuk veremiyoruz, ceza için uzlaşma sonucunu bekleyeceğiz diyorlar. Bu ise uzlaşma tarihine kadar (belki 3-6 ay) gecikme faizi ödemeye devam etmek demek. Fakat, aylık %4,5 oranında 6 ayda %27 fazladan faiz ödemek demek. Sistem yasal değişikliğe tam olarak yenileninceye kadar hangi vergi ve dönem için olduğunu belirterek Vergi Dairesinin emanet hesabına ödeme yapma yolu denebilir.

Vergi asılları için dava açmak isteniyorsa cezalar için uzlaşma talep etmek anlamlı değil. Çünkü, tecrübelerim bana idarenin savunma dilekçesinde “mükellef cezalar için uzlaştı ihlali ikrar etti” ifadesi kesin yer bulur diyor. Diyelim ki vergi ziyayı cezası için uzlaşıldı ve vergi aslı için açılan mükellef lehine sonuçlandı. Uzlaşıp tahsil edilen ceza mükellefe iade edilecek midir? Yoksa uzlaşma kesindir denilebilir mi? Vergi aslının kaldırıldığı bir yerde cezadan nasıl söz edilebilir. Uzlaşma sonucunda dahi olsa haksız tahsil edilen cezanın iade edilmemesi düşünülemez.

Vergi aslının uzlaşma dışı bırakılması, tartışmalı konulara veya hatalı tarhiyatlara ilişkin vergiler için uzlaşma eğilimini azaltacaktır. Tartışmalı konularda veya hatalı tarhiyatlar bakımından mükellefler bir şekilde “uzlaşma komisyonunda vergi aslından indirim imkanı olur, kendimizi anlatabiliriz, hata düzeltilir” diyerek vergi ve cezaların tamamı için uzlaşma talep ediyordu ve bu yasal bir zorunluluktur. Dava açma yoluna ise uzlaşılmazsa başvurabiliyordu. Vergi aslı veya cezadan sadece biri için uzlaşsa dahi diğeri için dava yolu kapalıydı.

Uzlaşmada sorun vergi asıllarından indirim yapılması mıydı? Bana göre hayır. En büyük sorun yapılan indirimin objektif gerekçelere dayandırılmaması idi. Özellikle, Merkezi Uzlaşma Komisyonu'nun vergi asıllarını ve cezaları kaldıran kararları kamuoyunu rahatsız etmekteydi. Diğer komisyonlarda son zamanlarda vergi asıllarından indirim yapılmadığı gibi cezalarda en az %20 hatta %30 son teklif olarak mükellefe sunulmaktaydı. Yani, Maliye için uzlaşma tutanağında gerekçe

yazılmasa bile uzlaşma belirli bir noktada standarda oturmuştu.

Uzlaşmada vergi asılları ve cezalardan yapılacak indirim oranının tespitinde; mükellefin incelemeye yardımcı olması, ihlali kendisinin bildirmesi ve aktif iş birliği anında incelemenin geldiği aşama, verdiği taahhütler ve yüklenen yükümlülükler vb objektif kriterler faydalı olabilir. Bu anlamda yıllarca önce ilk taslaklarını bizzat kaleme aldığım Rekabet Kurumu Pişmanlık, Uzlaşma ve Taahhüt Uygulamaları iyi birer örnek teşkil edebilir.

Vergi aslı ile vergi cezalarını uzlaşma, dava, ödeme tercihleri bakımından birbirinden ayırmak, yani yapışık ikizleri ayırma operasyonu sağlıklı olmadı. Zaten değiştirilmesi ve vergi asıllarının uzlaşma kapsamına tekrar alınması kanımca uzun sürmez. Fakat umarım eskiye dönülmez kapsamlı bir çalışma yapılarak uzlaşma müessesesi objektif kriterlere bağlanabilir.

Fakat o zamana kadar, vergi aslı için davaya gidecekseniz cezalar için uzlaşma talep etmeyin! Vergi aslı ve cezaları birlikte değerlendirip dava konusu yapın!

Cezalar için uzlaşma talep edildi ise vergi asıllarını uzlaşma gününü beklemeden gecikme faizi yükünü azaltmak için derhal ödemeyi unutmayın! Vergi dairesi tahakkuk veremiyoruz derse en azından Vergi Dairesinin emanet hesabına ihbarname no, vergi türü ve dönemini belirterek ödeme yapın!